

Toolbox Validering

Ontwikkeld door Kenniscentrum EVC, bewerkt door het Servicepunt Examinering mbo: juni 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Identificeren en systematiseren	2
1.1 Loopbaan zelfonderzoek.....	2
1.2 Loopbaanbegeleiding (individueel of groepsgewijs)	4
1.3 Curriculum Vitae/Europass CV	6
2 Documenteren	7
2.1 E-portfolio.....	7
2.2 Ervaringsprofiel	8
3 Assessment	9
3.1 Ontwikkelassessment	9
3.2 Intake-assessment ten behoeve van een opleiding.....	10
4 Certificeren	11
4.1 Verzilveren ervaringscertificaat	11
4.2 Vrijstellingsprocedure	12

Inleiding

In de Toolbox validering worden naast EVC verschillende andere instrumenten voor validering van verworven leer- en werkervaringen beschreven. Deze instrumenten kunnen ten behoeve van het valideren van de leer- en werkervaringen binnen een traject voor vrijstellingen worden ingezet. Het overzicht is niet uitputtend en zal in de loop der tijd met enige regelmaat worden bijgewerkt.

De fases zijn van validering zijn:

1. Identificeren en systematiseren
2. Documenteren
3. Assessment
4. Certificeren

(Loopbaan)professionals die een intake uitvoeren en kunnen zich aan de hand van de instrumenten informeren over verschillende manieren om leer- en werkervaringen te valideren. Het gaat daarbij altijd om leer- en werkervaringen die verworven zijn binnen én buiten het reguliere onderwijs.

Afhankelijk van de fase van validering waarin iemand zich bevindt zijn er verschillende instrumenten die kunnen worden ingezet om de leer- en werkervaringen in kaart te brengen.

Ieder fase geeft meer of minder inzage in aanwezige competenties en erkenningsmogelijkheden tot vrijstelling.

Het is belangrijk dat individuen met behulp van de juiste instrumenten inzicht krijgen in wat ze al kennen en kunnen ten opzichte van een onderwijsstandaard.

1 Identificeren en systematiseren

1.1 Loopbaan zelfonderzoek

Wat is het	Een onderzoek naar zichzelf dat iemand zelfstandig uitvoert, aan de hand van een gestructureerde loopbaanmethode.
Wanneer in te zetten	Wanneer iemand zich wil aanmelden bij een mbo school maar vooraf : <ul style="list-style-type: none"> • wil ontdekken wat hij wil in zijn loopbaan en hoe hij dit kan bereiken. • zich bewust wil worden van de leer- en werkervaringen die hij tot nu toe in zijn (werkende)leven heeft opgedaan en welke competenties hieraan ten grondslag liggen. • de waarde wil leren kennen van zijn leerervaringen voor zijn verdere loopbaan.
Voorwaarden	De persoon: <ul style="list-style-type: none"> • is bereid en in staat om zelfstandig te reflecteren op zijn leer- en werkverleden en de keuzes die hij heeft gemaakt. • is in staat om uit deze leerervaringen de competenties te ontdekken die van waarde zijn voor zijn toekomstige werklevens. • heeft de discipline om de loopbaanmethode stap voor stap te doorlopen.
Hoe werkt het	Er zijn verschillende loopbaanmethodes en werkboeken die iemand kan aanschaffen of gratis kan downloaden op internet. (zie onderaan voor 'verdere info/bijzonderheden').
Resultaat	Een loopbaan(zelf)onderzoek geeft inzicht in: <ul style="list-style-type: none"> • de keuzes die iemand heeft gemaakt in het verleden. • wat belangrijk voor iemand is in het werk en wat iemand in de toekomst wil gaan doen. • brengt de competenties aan het licht die in eerdere leerervaringen zijn opgedaan en de waarde die deze competenties kunnen hebben voor het werkzame leven in de toekomst.
Is er een standaard of meetlat	Nee, het is een breed onderzoek naar de leer- en werkervaringen die iemand in het verleden heeft opgedaan. Dit onderzoek is niet gekoppeld aan een specifieke standaard of meetlat.
Wie draagt bij aan valideren	Het individu zelf is degene die de leerervaringen in kaart brengt en onderzoekt welke competenties ontwikkeld zijn. Vaak wordt in een loopbaanmethode gevraagd om 360 graden feedback te verzamelen van de mensen om je heen. Deze feedback van derden draagt dan ook bij aan het valideren.
Assessment, certificering of diplomering	Nee, dit is niet aan de orde.
Tijd / kosten	De tijdsinvestering hangt af van de loopbaanmethode die iemand kiest. De kosten voor een boek met een loopbaanmethode liggen rond de 30 euro. Dit zijn boeken vol opdrachten, testjes en inzichtvragen. Op internet zijn er ook gratis loopbaanmethodes verkrijgbaar. Zie hieronder bij: verdere info/ bijzonderheden

Verdere info/ bijzonderheden	Op internet zijn tal van publicaties en tests te vinden over loopbaanzelfonderzoek. Zie bijvoorbeeld http://www.ikzoekloopbaanbegeleiding.nl/loopbaanboeken-top-10/ http://www.carrieretijger.nl/carriere/zelfonderzoek
---------------------------------	---

SAMENGEVAT

- Vindt plaats voorafgaand aan een intake op een school.
- Het is zelfstandig uit te voeren in eigen tijd en tempo.
- Er vindt geen assessment of certificering plaats.

1.2 Loopbaanbegeleiding (individueel of groepsgewijs)

Wat is het	Een loopbaantraject onder begeleiding van een loopbaanadviseur waarbij de vragen 'Wie ben ik?', 'Wat wil ik?' en 'Wat kan ik?' centraal staan en waarbij mensen inzicht krijgen in hun kwaliteiten en ambities. Loopbaanbegeleiding kan zowel op individuele basis als in groepsverband plaatsvinden.
Wanneer in te zetten	Wanneer iemand een (andere) baan of functie zoekt: <ul style="list-style-type: none"> • maar nog niet precies weet wat hij in de toekomst wil gaan doen • en zich bewust wil worden van wat zijn aanwezige leer- en werkervaringen zijn om te weten of het mogelijk is via een verkort opleidingstraject een diploma te behalen.
Voorwaarden	De kandidaat is in staat en bereid is: <ul style="list-style-type: none"> • om te reflecteren op zijn leer- en werkverleden en de keuzes die hij heeft gemaakt. • zich open te stellen en te willen leren van zijn groepsgenoten (indien traject in groepsverband plaatsvindt). • om uit deze leer- en werkervaringen de competenties te ontdekken die van waarde zijn voor zijn toekomstige werklevens.
Hoe werkt het	Meestal bestaat een loopbaantraject uit een intake en verschillende loopbaangesprekken. Tussendoor werkt de kandidaat aan opdrachten die tijdens de bijeenkomst worden besproken. Soms wordt in een loopbaantraject gevraagd om 360 graden feedback te verzamelen van de mensen om je heen. Deze feedback van derden draagt ook bij aan het valideren.
Resultaat	Loopbaanbegeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • geeft inzicht in wat iemand wil en kan en hoe dit bereikt kan worden. • brengt de competenties aan het licht die iemand in het verleden heeft opgedaan, in het werkzame leven en ook daarbuiten. • werkt meestal toe naar een concreet stappenplan of actieplan.
Is er een standaard of meetlat	Nee, loopbaanbegeleiding is gericht op alle leer- en werkervaringen die iemand in het verleden heeft opgedaan en niet gekoppeld aan een specifieke standaard of meetlat. Op het moment dat iemand weet wat hij in de toekomst wil, kan hij het betreffende functieprofiel gebruiken om zijn competenties tegenaan te houden.
Wie draagt bij aan valideren	Met behulp van een loopbaanbegeleider onderzoekt de kandidaat zijn competenties. Vaak wordt in een loopbaantraject gevraagd om 360 graden feedback te verzamelen van de mensen om je heen. Deze feedback van derden draagt dan ook bij aan het valideren.
Assessment, certificering of diplomering	Nee, dit is niet aan de orde.

Tijd / kosten	Afhankelijk van de duur en de opzet van de loopbaanbegeleiding, liggen de kosten van een traject meestal tussen de 650 en 1250 euro. Opdrachten worden met groepsgenoten gemaakt of de kandidaat maakt de opdrachten thuis. Totale doorlooptijd is ongeveer 2 á 4 maanden.
Verdere info / bijzonderheden	Vaak biedt een loopbaancentrum van een onderwijsinstelling verschillende mogelijkheden tot loopbaanbegeleiding. Een loopbaanbegeleider is ook te vinden via internet www.ikzoekloopbaanbegeleiding.nl of via www.NOLOC.nl

SAMENGEVAT

- Professionele ondersteuning bij loopbaanonderzoek.
- Loopbaanvraag en competenties zijn nog niet helder.
- Soms wordt gestart met portfolio-opbouw.
- Er vindt geen assessment, certificering of diplomering plaats.

1.3 Curriculum Vitae/Europass CV

Wat is het	Een door een individu zelfstandig opgesteld en gestructureerd overzicht van opleidingen, werkervaring en overige competenties. Europass CV is de Europese standaard voor zo'n CV.
Wanneer in te zetten	Wanneer iemand zich wil aanmelden voor een opleiding is dit een mogelijkheid om zijn leer- en werkverleden in een overzichtelijk document te presenteren.
Voorwaarden	De persoon heeft een goed beeld van de eigen leer- en werkervaring die hij in het verleden heeft opgedaan en is in staat om dit zelfstandig, schriftelijk te verwoorden.
Hoe werkt het	Iemand stelt zijn CV op aan de hand van een voorbeeld (zie verdere info/bijzonderheden).
Resultaat	Een concreet overzicht met leer- en werkervaringen en vaardigheden van een individu.
Is er een standaard of meetlat	Het CV is een weergave van datgene wat een persoon in het verleden heeft gedaan. Het is niet direct gekoppeld aan een meetlat. Wanneer iemand zich met zo'n CV wil aanmelden bij een specifieke opleiding, zal hij zijn leer- en werkervaringen toeschrijven aan de hand van de eisen uit de standaard.
Wie draagt bij aan valideren	Het individu stelt zélf een overzicht op van wat hij in het verleden heeft gedaan. In wordt in een CV geen bewijsmateriaal verzameld waarmee de opsomming van competenties onderbouwd wordt. Eventueel kan een referentiebrief worden toegevoegd aan een CV.
Assessment, diplomering of certificering	Nee, dit is niet aan de orde.
Tijd / kosten	Een goed CV opstellen kost aardig wat tijd, maar van alle valideringsinstrumenten is dit instrument het minste arbeidsintensief. Er zijn gratis voorbeelden te vinden op internet.
Verdere info / bijzonderheden	https://europass.cedefop.europa.eu/nl/documents/curriculum-vitae http://www.nationalevacaturebank.nl http://www.cvwizard.nl http://www.lifebrander.nl http://www.Europass.nl

SAMENGEVAT

- Duidelijk overzicht van eerdere werk- en leerervaringen.
- Er vindt geen assessment, diplomering of certificering plaats.
- In de casus kan als 'meetlat' bijvoorbeeld het functieprofiel voor 'Adviseur Kwaliteitszorg' worden gebruikt.

2 Documenteren

2.1 E-portfolio

Wat is het	Een e-portfolio (elektronisch portfolio) is een instrument waarmee een individu duidelijk maakt over welke kwaliteiten hij beschikt. In het e-portfolio legt hij leer- en vooral ook werkresultaten en -ervaringen vast die hij vervolgens kan tonen aan anderen.
Wanneer in te zetten	Wanneer een individu de eigen competenties wil aantonen ten behoeve van een intake, het verkrijgen van vrijstelling voor onderwijs en in elk geval een verkort opleidingstraject.
Voorwaarden	De persoon beschikt over digitale basisvaardigheden en heeft toegang tot een computer en internet om gebruik te maken van een digitaal format voor het e-portfolio. Bij de aanmelding voor een opleiding kan de opleiding zorgen voor een format ten behoeve van het vullen van het portfolio.
Hoe werkt het	Iemand kan zijn portfolio opstellen door een format te gebruiken. Zie hieronder bij: verdere info/ bijzonderheden.
Resultaat	Een concrete, digitale verzameling van diploma's en bewijzen van leer- en werkresultaten (bv. certificaten, referentiebrieven, video's, feedbackformulieren en gemaakte rapporten of ontwerpen).
Is er een standaard of meetlat	Het e-portfolio dat ingezet wordt ten behoeve van een intake voor een opleiding is direct gekoppeld aan een meetlat.
Wie draagt bij aan valideren	Het individu: a. gaat zelf aan de slag met het e-portfolio. b. vraagt begeleiding hierbij door mensen in de omgeving (voormalige werkgevers of huidige collega's) kunnen door middel van bijvoorbeeld feedbackformulieren en aanbevelingsbrieven ook bijdragen aan het e-portfolio). c. koopt bij de school professionele begeleiding in.
Assessment, certificaat of diplomering	Nee, dit is niet aan de orde.
Tijd / kosten	Bij het opstellen van een volledig portfolio met waardevolle informatie moet het individu zoveel mogelijk bewijsmateriaal verzamelen om zijn kwaliteiten aan te tonen. Doorlooptijd is meestal 2-4 maanden.
Verdere info / bijzonderheden	http://www.carrieretijger.nl/opleiding/ho/portfolio http://www.e-portfolioforall.nl

SAMENGEVAT

- Het uitgangspunt is een verzameling van bewijsstukken van leer- en werkervaringen gericht op de eisen van een opleidingsstandaard.
- Er vindt geen assessment of certificering plaats.
- Toegang tot internet en computer is noodzakelijk.

2.2 Ervaringsprofiel

Wat is het	Een Ervaringsprofiel (EVP) laat zien over welke kennis, ervaringen en competenties een individu beschikt ten opzichte van een standaard. De kandidaat stelt onder begeleiding een portfolio met bewijslast samen. Hierbij vindt geen formeel assessment plaats.
Wanneer in te zetten	Wanneer iemand inzicht wil krijgen in zijn de competenties, bijvoorbeeld om aan de examencommissie aan te tonen wat hij waard is ten opzichte van de opleidingsstandaard. Het EVP kan zo input zijn bij een intakeprocedure waarbij het verzoek wordt gedaan tot vrijstelling van onderwijs.
Voorwaarden	Iemand heeft voldoende, aantoonbare en relevante werkervaring ten opzichte van een specifieke opleidingsstandaard.
Hoe werkt het	Een EVP-procedure kan worden doorlopen bij een EVC-aanbieder of eventueel een school die bekend is met het instrument EVP. Tijdens de EVP-procedure verzamelt de kandidaat zoveel mogelijk bewijzen van wat hij weet en kan, afgezet tegen een vooraf vastgestelde, landelijke beroeps- of specifieke branchestandaard. De herkende competenties worden, met voorbeelden onderbouwd, beschreven in een Ervaringsprofiel.
Resultaat	Een document (ervaringsprofiel) waarin de competenties van de kandidaat staan beschreven. Met dit document kan de kandidaat aantonen wat hij waard is ten opzichte van het diploma (de opleidingsstandaard).
Is er een standaard/ meetlat	Ja, een EVP-procedure wordt uitgevoerd ten opzichte van een erkende opleidings- of branchestandaard.
Wie draagt bij aan valideren	De kandidaat levert bewijzen die door hemzelf en door derden zijn vervaardigd. De kandidaat kan (professionele) ondersteuning vragen bij het opstellen/vullen van zijn (digitaal) portfolio. Een inhoudsdeskundige van de school die goed bekend is met de opleidingsstandaard en met EVP of een erkende EVC-aanbieder stelt het ervaringsprofiel op.
Assessment of diplomering	In een Ervaringsprofiel worden alleen competenties herkend , niet erkend. Er vindt dus geen assessment of diplomering plaats. Het opstellen van een EVP kan wel een opstap zijn naar een assessment, werkplekonderzoek of proeve van bekwaamheid. De kandidaat wordt dan beoordeeld door een assessor en kan vervolgens in aanmerking komen voor vrijstelling van examinering.
Tijd/kosten	Een EVP-procedure kost tussen de €300 en €700. De gemiddelde doorlooptijd is 2 maanden. Het kost de kandidaat gemiddeld 40 uur om zijn portfolio op te stellen.
Verdere info	www.nationaal-kenniscentrum-etc.nl

SAMENGEVAT

- Het aantonen van competenties door het verzamelen van bewijsstukken is het uitgangspunt.
- Professionele begeleiding kan eventueel worden ingekocht.
- Vrijstelling van onderwijs, en dus verkorting van de opleiding, is mogelijk.

3 Assessment

3.1 Ontwikkelassessment

Wat is het	Een assessment waarbij met behulp van assessmentinstrumenten onderzocht wordt over welke kwaliteiten een kandidaat beschikt. Er zijn verschillende soorten assessments. De Proeve van bekwaamheid is een veelgebruikte assessmentmethode.
Wanneer in te zetten	Een assessment wordt ingezet wanneer iemand voor vrijstelling van examinering in aanmerking wil komen.
Voorwaarden	Iemand heeft voldoende ervaring om competenties aan te tonen en heeft een specifiek loopbaandoel voor ogen. Er is een geaccrediteerde werkplek aanwezig.
Hoe werkt het	Het assessment levert inzicht in competenties en een vrijstellingsadvies op voor de kandidaat.
Resultaat	Een assessment geeft inzicht in iemands kwaliteiten, competenties en/of ontwikkelpunten. De uitkomst wordt gebaseerd op de eisen van de standaard, met concrete voorbeelden onderbouwd en beschreven in een assessmentrapportage.
Is er een standaard/meetlat	Ja. De meetlat is afhankelijk van het gekozen doel waarvoor het assessment wordt uitgevoerd. Hierdoor kan het assessment heel verschillend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een loopbaanassessment of een managementassessment, een ontwikkelassessment of een assessment ten behoeve van een specifieke functie.
Wie draagt bij aan valideren	De kandidaat levert de input voor de validering door op de werkplek vragen te beantwoorden, werkzaamheden of praktijksimulaties uit te voeren. De assessor die het assessment uitvoert stelt het assessmentrapport op en draagt hierdoor bij aan de validering van leerresultaten.
Assessment of diplomering	Ja, er vindt een assessment plaats.
Tijd/kosten	Een Proeve van bekwaamheid wordt door de onderwijsinstelling vergoed uit de rijksbesteding en eventueel een bijdrage door de instelling zelf. Een assessment kost tussen de 1000 en 2000 euro. Het assessment vindt meestal plaats in 1 dag. Binnen enkele weken na het assessment ontvangt de kandidaat de assessmentrapportage.
Verdere info	Kandidaten voor assessments kunnen zich online voorbereiden. Op de volgende site is informatie over verschillende soorten assessments te vinden en is het mogelijk om testen te oefenen: https://www.123test.nl/doelstellingen-assessments/ https://www.123test.nl/assessment-oefeningen/

SAMENGEVAT

- Specifieke meetlat (afhankelijk van het doel waarvoor het assessment wordt uitgevoerd).
- Assessment vindt plaats door een geschoold assessor.
- Resultaat van het assessment is een vrijstellingsadvies.

3.2 Intake-assessment ten behoeve van een opleiding

Wat is het	Een intake waarbij met inzet van verschillende instrumenten iemand zijn eerdere leer- en werkervaringen in beeld brengt. Zo'n intake is altijd in relatie tot een opleidingstandaard.
Wanneer in te zetten	Wanneer iemand toegelaten wil worden tot een specifieke opleiding én wanneer er eerdere leer- en werkervaringen aanwezig en aantoonbaar zijn. Door het aantonen van deze ervaringen wordt bepaald of: <ul style="list-style-type: none"> • iemand toegelaten kan worden tot de opleiding • of iemand in aanmerking komt voor vrijstelling voor gedeeltes van het opleidingstraject.
Voorwaarden	Iemand heeft een duidelijk opleidingsdoel voor ogen en wil een diploma halen Iemand heeft voldoende leer- en werkervaringen die kunnen worden aangetoond . De toelatingseisen tot de opleiding vormen de meetlat.
Hoe werkt het	Een intake-assessment vindt plaats bij een onderwijsinstelling. Afhankelijk van de opleiding worden eerdere leer- en werkervaringen, diploma's, certificaten en bewijzen van werkervaring meegenomen. Aanvullend vinden vaak toelatingsonderzoeken plaats (denk aan fysieke test of persoonlijkheidstest).
Resultaat	Wel of geen toelating tot de opleiding én inzage welke vrijstellingen van onderwijs er mogelijk zijn.
Is er een standaard/ meetlat	Ja, de toelatingseisen tot de opleiding (de opleidingsstandaard).
Wie draagt bij aan valideren	De kandidaat levert bewijzen die door hemzelf en door derden zijn vervaardigd. De onderwijsinstelling beoordeelt deze bewijzen en neemt extra toelatingsonderzoeken af.
Assessment of diplomering	Er vindt een assessment plaats om te bepalen of iemand wel of niet kan worden toegelaten tot de opleiding.
Tijd/kosten	<ul style="list-style-type: none"> • Een intake-assessment wordt door de onderwijsinstelling vergoed uit de rijksbekostiging en eventueel een bijdrage door de instelling zelf. • De gemiddelde doorlooptijd van een assessment 2 dagen. Als een portfolio wordt ingezet kost het de kandidaat gemiddeld 40 uur om deze op te stellen.
Verdere info	Door de school zelf te ontwikkelen

SAMENVATTING

- Specifieke meetlat.
- Het intake-assessment vindt plaats door de onderwijsinstelling.
- Verzameling van bewijsstukken is noodzakelijk.
- Resultaat van het assessment is wel of geen toelating tot de opleiding en wel of geen vrijstellingen voor gedeeltes van de opleiding.

4 Certificeren

4.1 Verzilveren ervaringscertificaat

Wat is het	Het resultaat van een EVC-procedure, het ervaringscertificaat kan voor verzilvering worden aangeboden bij een onderwijsinstelling. De erkende competenties in het ervaringscertificaat kunnen worden verzilverd door het verlenen van vrijstellingen of het verstrekken van een diploma
Wanneer in te zetten	<ul style="list-style-type: none">• Wanneer iemand een ervaringscertificaat met erkende competenties heeft en dit certificaat wil inzetten om een diploma te behalen.• Wanneer een organisatie haar medewerkers wil kwalificeren door na het doorlopen van een EVC-procedure deze te willen inzetten ten behoeve van vrijstellingen voor het behalen van diploma's.
Voorwaarden	<ul style="list-style-type: none">• Altijd geldt dat iemand in de EVC-procedure voldoende, aantoonbare en relevante werkervaring heeft aangetoond ten opzichte van een specifieke meetlat.• De EVC-aanbieder heeft vooraf overleg gehad met de examencommissie van de onderwijsinstelling en is goed op de hoogte van de verwachtingen van de examencommissie van de onderwijsinstelling.• Kansen voor verzilvering moeten aanwezig zijn: bij de intake van de EVC procedure moet bekend zijn dat de meerderheid van de meetlat kan worden aangetoond en dat verzilvering bij een onderwijsinstelling mogelijk is.
Hoe werkt het	Bij een EVC-aanbieder wordt een EVC-procedure doorlopen. Tijdens de EVC-procedure verzamelt de kandidaat zoveel mogelijk bewijzen van wat hij weet en kan. Het bewijs wordt beoordeeld ten opzichte van een landelijk erkende beroepsstandaard. Vervolgens biedt het individu zijn ervaringscertificaat ter verzilvering aan bij een onderwijsinstelling.
Resultaat	Een diploma of vrijstelling voor onderdelen van een opleiding of examinering
Is er een standaard/meetlat	Ja, een EVC-procedure wordt uitgevoerd ten opzichte van een erkende beroeps- of branchestandaard.
Wie draagt bij aan valideren	De onderwijsinstelling waar het Ervaringscertificaat wordt aangeboden draagt bij aan het valideren door verzilvering van (onderdelen) van de opleiding in een diploma of vrijstelling.
Assessment of diplomering	Ja, aan de hand het ervaringscertificaat verleent de onderwijsinstelling vrijstellingen of geeft een diploma af.
Tijd/kosten	<ul style="list-style-type: none">• Het verzilveren van een ervaringscertificaat kost, los van eventueel maatwerkvervolg, tussen de €200 en €400.• De gemiddelde doorlooptijd is 2 – 6 weken.
Verdere info	www.examineringmbo.nl

SAMENVATTING

- Verzameling van bewijsstukken is noodzakelijk
- Specifieke meetlat (in de beschreven situatie: Directiesecretaresse niveau 4)
- EVC-assessment door erkend EVC-aanbieder
- Doorlooptijd circa 3 maanden

4.2 Vrijstellingsprocedure

Wat is het	Via een vrijstellingsprocedure wordt in kaart gebracht: <ul style="list-style-type: none"> • welke certificaten en diploma's iemand heeft behaald en • welke eerdere leer- en werkervaringen hij heeft opgedaan in relatie tot een opleidingsstandaard.
Wanneer in te zetten	Wanneer iemand met certificaten en/of diploma's en eerdere leer- en werkervaringen een deel van een opleidingsstandaard wil aantonen zodat hij de opleiding verkort kan volgen.
Voorwaarden	Het individu: <ul style="list-style-type: none"> • beschikt over voldoende aantoonbare leer- en werkervaringen en/of diploma's gerelateerd aan de opleidingsstandaard • beschikt over een helder loopbaandoel • wil een diploma van een specifieke opleiding behalen.
Hoe werkt het	Een vrijstellingsprocedure wordt uitgevoerd door een onderwijsinstelling. De instelling bekijkt op basis van diploma's, certificaten en eerdere leer- en werkervaringen of vrijstelling kan worden verleend voor delen van de opleiding.
Resultaat	Een aantal vrijstellingen voor een specifieke opleiding en daardoor de mogelijkheid een aanvullend en dus verkort opleidingstraject te kunnen volgen (maatwerk).
Is er een standaard/ meetlat	Ja, de opleidingsstandaard.
Wie draagt bij aan valideren?	De kandidaat doordat hij kan aantonen dat hij bezit over eerdere leer- en werkervaringen. De onderwijsinstelling die vrijstellingen verleent op basis van de aangetoond diploma's, certificaten en leer- en werkervaringen.
Assessment of diplomering?	Er vindt geen assessment of diplomering plaats. Op basis van de vrijstellingsprocedure wordt beoordeeld welke delen van de opleiding reeds zijn aangetoond .
Tijd/kosten	<ul style="list-style-type: none"> • Een vrijstellingsprocedure is vaak gratis voor onderwijsdeelnemers. • De gemiddelde doorlooptijd is 2 weken.
Verdere info	www.examineringmbo.nl

SAMENVATTING

- Verzameling van bewijsstukken is noodzakelijk
- Specifieke meetlat
- Doorlooptijd circa 1-2 maanden
- Mogelijkheid dat de onderwijsinstelling maatwerk kan bieden is een randvoorwaarde